

Bruxelles, 20.7.2016
COM(2016) 505 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CĂTRE
CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTELE NAȚIONALE**

**privind propunerea de directivă de modificare a Directivei privind detașarea
lucrătorilor, în ceea ce privește principiul subsidiarității, în conformitate cu Protocolul
nr. 2**

1. INTRODUCERE

În orientările sale politice¹, Comisia s-a angajat să promoveze o piață internă mai profundă și mai echitabilă. Uniunea a creat o piață internă bazată pe o economie socială de piață extrem de competitivă, ale cărei obiective sunt ocuparea integrală a forței de muncă și progresul social, și asigură funcționarea acesteia.

În acest context și în conformitate cu programul de lucru al Comisiei pentru 2016, la 8 martie 2016 Comisia a adoptat o propunere² de revizuire specifică a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor³. Motivele acțiunii și ale opțiunilor de politică cuprinse în propunere sunt dezvoltate în expunerea de motive, în considerentele propunerii de directivă și în raportul de evaluare a impactului⁴ care însoțește propunerea.

În esență, obiectivul propunerii este de a asigura faptul că implementarea libertății de a presta servicii în Uniune are loc în condiții care garantează egalitatea de tratament pentru întreprinderi și respectarea drepturilor lucrătorilor. După 20 ani de la adoptarea Directivei 96/71/CE, Comisia consideră că aceasta nu mai asigură astfel de condiții în contextul actualei situații economice și sociale din statele membre. Prin urmare, Comisia a prezentat o propunere de acțiune legislativă. Propunerea Comisiei urmărește să remedieze problemele specifice identificate printr-un număr limitat de modificări specifice ale Directivei 96/71/CE.

Protocolul nr. 2 la tratate, referitor la aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, permite parlamentelor naționale să emită avize motivate în cazul în care consideră că o propunere legislativă nu respectă principiul subsidiarității⁵. În cazul în care avizele motivate emise de parlamentele naționale reprezintă cel puțin o treime din toate voturile alocate acestora⁶, propunerea trebuie să fie reexaminată de Comisie. Pe baza acestei reexaminări, Comisia poate decide să mențină, să modifice sau să retragă propunerea și trebuie să precizeze motivele care au stat la baza deciziei sale.

În termenul prevăzut la articolul 6 din Protocolul nr. 2, paisprezece camere de parlamente naționale au trimis Comisiei avize motivate în care afirmă că propunerea prezentată de Comisie la data de 8 martie 2016 nu este conformă cu principiul subsidiarității, declanșând astfel procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din protocolul susmenționat. Scopul prezentei comunicări este să răspundă acestor preocupări, în măsura în care acestea au legătură cu principiul subsidiarității.

¹ http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_ro.pdf

² Documentul COM(2016) 128 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&qid=1459769597959&from=RO>.

³ Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii, JO L 18, 21.1.97, p. 1.

⁴ Documentul SWD(2016) 52 final.

⁵ Începând de la data transmiterii unui proiect de act legislativ în limbile oficiale ale Uniunii, parlamentele naționale au la dispoziție opt săptămâni pentru a emite un aviz motivat cu privire la acesta.

⁶ Fiecare parlament național dispune de două voturi. În cazul unui sistem parlamentar bicameral, fiecare cameră are un vot.

În acest sens, Comisia ar dori să reamintească faptul că una dintre prioritățile sale este întărirea legăturilor și crearea unui nou parteneriat cu parlamentele naționale ca modalitate de a aduce Uniunea Europeană mai aproape de cetățenii săi⁷. Comisia acordă o importanță deosebită aprofundării cunoștințelor specifice fiecărei țări în cadrul instituției, precum și creării unui climat de înțelegere reciprocă și a unor canale eficiente de comunicare între nivelul național și cel european⁸.

2. PROCEDURĂ

Procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Protocolul nr. 2 se axează exclusiv pe principiul subsidiarității, astfel cum este definit la articolul 5 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)⁹. Astfel, în avizele motivate în sensul articolului 6 din Protocolul nr. 2, parlamentele naționale trebuie să precizeze motivele pentru care consideră că un proiect de act legislativ nu respectă acest principiu.

În termenul prevăzut la articolul 6 din Protocolul nr. 2, paisprezece camere de parlamente din unsprezece state membre au emis avize motivate, declanșând astfel procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Protocolul nr. 2. Este vorba despre următoarele camere (numărul de voturi între paranteze): Camera Deputaților din România (1), Senatul României (1), Camera Deputaților din Cehia (1), Senatul Cehiei (1), Seimul Poloniei (1), Senatul Poloniei (1), Seimas din Republica Lituania (2), Parlamentul Danemarcei (2), Parlamentul Croației (2), Saeima din Letonia (2) Adunarea Națională a Bulgariei (2), Adunarea Națională a Ungariei (2), Parlamentul Estoniei (2) și Consiliul național al Republicii Slovace (2). Aceste avize motivate reprezintă 22 de voturi¹⁰.

În plus, șase parlamente naționale (Cortes Generales din Spania, Camera dei Deputati din Italia, Assembleia da República din Portugalia, Camera Comunelor din Regatul Unit, Sénat din Franța și Senato della Repubblica din Italia) au trimis avize în cadrul dialogului politic, considerând, în principal, că propunerea este compatibilă cu principiul subsidiarității.

⁷ Orientările politice ale Comisiei, punctul 10 „O Uniune a schimbărilor democratice”, ultimul paragraf: *„Relația cu parlamentele naționale este foarte importantă pentru mine, mai ales în ceea ce privește aplicarea principiului subsidiarității. Voi analiza modalitățile de îmbunătățire a interacțiunii cu parlamentele naționale ca o modalitate de a aduce Uniunea Europeană mai aproape de cetățeni.”*

⁸ În scrisorile de misiune adresate tuturor membrilor Comisiei, președintele Comisiei a precizat: *„Doresc ca toți comisarii să se angajeze într-un nou parteneriat cu parlamentele naționale: acestea merită o atenție deosebită și doresc [...] ca propunerile sau inițiativele importante să fie prezentate și explicate în cadrul parlamentelor naționale de către membrii Comisiei. Acest lucru ar trebui să ne permită, de asemenea, să aprofundăm cunoștințele specifice fiecărei țări în cadrul instituției noastre, precum și să creăm un climat de înțelegere reciprocă și canale eficiente de comunicare între nivelul național și cel european.”*

⁹ Articolul 5 alineatul (3) din TUE: *„În temeiul principiului subsidiarității, în domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Uniunea intervine numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre nici la nivel central, nici la nivel regional și local, dar datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii”.*

¹⁰ Plafonul necesar pentru declanșarea procedurii prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Protocolul nr. 2 este de 19 de voturi.

La 11 mai 2016, ziua următoare expirării termenului prevăzut la articolul 6 din Protocolul nr. 2, Comisia a confirmat public declanșarea procedurii prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Protocolul nr. 2.

În conformitate cu angajamentul său de a garanta că parlamentele naționale au un cuvânt important de spus în procesul decizional european, Comisia a analizat cu atenție avizele motivate înainte de a-și formula concluziile, Comisia a purtat discuții directe cu parlamentele naționale cu privire la chestiunile ridicate, în special cu ocazia unor reuniuni ale Conferinței organelor specializate în afaceri comunitare (COSAC), mai precis cea din 13 iunie 2016, în cadrul căreia a avut loc un schimb preliminar axat pe aspecte procedurale, și cea din 11 iulie 2016, în cadrul căreia a avut loc o discuție de fond în contextul unei dezbateri mai largi cu privire la dimensiunea socială a UE.

3. PROPUNERE DE DIRECTIVĂ A COMISIEI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI PRIVIND DETAȘAREA LUCRĂTORILOR

Propunerea de directivă a Comisiei din 8 martie 2016 de modificare a Directivei din 1996 privind detașarea lucrătorilor are ca temei juridic anumite dispoziții privind piața internă, și anume articolul 53 alineatul (1) și articolul 62 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Detașarea are, prin definiție, un caracter transfrontalier. Orice activitate de detașare are efecte în cel puțin două state membre. Normele privind detașarea creează, cu necesitate, drepturi și obligații între persoane din state membre diferite, adică între un angajator din statul membru de origine și un lucrător care locuiește temporar într-un alt stat membru. În anumite circumstanțe, destinatarul serviciilor din acest din urmă stat membru poate, în plus, să fie considerat responsabil în solidar.

Prin urmare, detașarea lucrătorilor joacă un rol esențial în cadrul pieței interne, în special în ceea ce privește prestarea de servicii la nivel transfrontalier. Comisia s-a angajat să consolideze piața internă, ceea ce înseamnă, printre altele, că trebuie facilitată libertatea de a presta servicii, în general, și libertatea de a presta servicii a întreprinderilor care detașează lucrători, în special. Acest lucru este posibil numai în cazul în care cadrul legislativ ce reglementează detașarea lucrătorilor prevede norme clare, echitabile și aplicabile.

Propunerea Comisiei aduce trei schimbări principale Directivei din 1996:

- În primul rând, propunerea prevede că toate normele privind remunerarea din statul membru-gazdă se aplică lucrătorilor detașați în statul membru respectiv. Normele stabilite prin lege sau prin contractele colective de muncă universal aplicabile devin obligatorii pentru lucrătorii detașați în toate sectoarele economice. În cazul în care statele membre, în conformitate cu normele și practicile lor naționale, impun întreprinderilor să încheie subcontracte numai cu întreprinderi care le oferă lucrătorilor aceleași condiții de remunerare care se aplică și în cazul contractantului, propunerea le permite statelor membre să aplice aceste norme și întreprinderilor care detașează lucrători pe teritoriul lor.
- În al doilea rând, potrivit propunerii, condițiile care trebuie aplicate agențiilor transfrontaliere care pun la dispoziție lucrători trebuie să fie cele aplicate, în temeiul articolului 5 din Directiva 2008/104/CE, agențiilor naționale care pun la dispoziție lucrători.

- În al treilea rând, propunerea prevede că, ori de câte ori durata preconizată a detașării depășește 24 de luni sau ori de câte ori durata reală a detașării este mai mare de 24 de luni, statul membru gazdă este considerat a fi țara în care se desfășoară în mod obișnuit activitatea. Prin urmare, în conformitate cu normele Regulamentului Roma I¹¹, legislația muncii din statul membru gazdă se aplică contractelor de muncă ale lucrătorilor detașați, în cazul în care părțile nu au optat pentru o altă legislație.

Propunerea nu abordează niciunul dintre aspectele tratate în Directiva din 2014 privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE, care vizează consolidarea instrumentelor de combatere și de sancționare a eludărilor și a fraudelor legate de detașarea lucrătorilor. În schimb, propunerea se concentrează asupra unor chestiuni care țin de cadrul de reglementare al Uniunii, stabilit prin directiva inițială din 1996. Așadar, propunerea privind o revizuire specifică a directivei din 1996 și a Directivei privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE sunt complementare și se susțin reciproc.

4. EXAMINAREA SUBSIDIARITĂȚII

4.1. Principiul subsidiarității și Protocolul nr. 2

În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene¹², controlul jurisdicțional al respectării principiului subsidiarității impune să se stabilească dacă legiuitorul Uniunii a avut dreptul să considere, pe baza unei declarații detaliate, că obiectivul acțiunii propuse ar putea fi realizat mai bine la nivelul Uniunii. Astfel, Curtea le recunoaște instituțiilor Uniunii o anumită marjă de apreciere în evaluarea conformității cu principiul subsidiarității. Aceeași acțiune de ordin juridic este necesară și atunci când se examinează propunerile legislative ale Comisiei în temeiul Protocolului nr. 2.

În sensul articolului 6 din Protocolul nr. 2, parlamentele naționale trebuie să precizeze, în avizele motivate pe care le emit, motivele pentru care consideră că un proiect de act legislativ nu respectă principiul subsidiarității. Prezenta reexaminare se limitează, prin urmare, la a determina dacă obiectivul directivei de modificare propuse poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii.

Având în vedere faptul că toate argumentele invocate de parlamentele naționale vor juca un rol în contextul procesului legislativ, Comisia intenționează să le abordeze în detaliu și în mod separat, prin intermediul unor scrisori adresate parlamentelor în cauză, în cadrul „dialogului politic”.

4.2. Preocupări în materie de subsidiaritate exprimate de parlamentele naționale

Argumentele privind subsidiaritatea formulate în avizele motivate emise de parlamentele naționale sunt următoarele:

- normele existente sunt suficiente și adecvate (punctul 4.2.1.)
- Uniunea nu este nivelul adecvat pentru această acțiune (punctul 4.2.2.)

¹¹ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), JO L 177, 4.7.2008, p. 6.

¹² Cauza C-547/14, *Philip Morris*, EU:C:2016:325, punctul 218.

- propunerea nu recunoaște în mod explicit competențele statelor membre în privința remunerării și a condițiilor de încadrare în muncă (punctul 4.2.3.)
- justificarea privind principiul subsidiarității cuprinsă în propunere este prea succintă (punctul 4.2.4.).

4.2.1. Normele existente sunt suficiente și adecvate

Mai multe parlamente naționale consideră că normele aflate în vigoare în prezent sunt adecvate, cel puțin în cazurile în care directiva actuală le oferă statelor membre posibilitatea de a depăși normele generale (extinderea contractelor colective de muncă în afara sectorului construcțiilor, lucrătorii temporari). Parlamentul Estoniei formulează un argument similar în ceea ce privește condițiile de muncă ale lucrătorilor detașați.

Obiectivul propunerii este de a asigura condiții de concurență mai echitabile între prestatorii de servicii de la nivel național și cei care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier și să garanteze că lucrătorii care desfășoară activități în același loc sunt protejați de aceleași norme obligatorii în toate sectoarele economiei, indiferent dacă este vorba despre lucrători locali sau despre lucrători detașați. Întrucât statele membre au posibilitatea, dar nu și obligația, de a aplica astfel de norme și în alte sectoare decât sectorul construcțiilor, acest obiectiv nu poate fi realizat integral. Într-adevăr, în astfel de circumstanțe statele membre pot decide să nu facă acest lucru, nereușind, prin urmare, să asigure condiții de concurență echitabile și un nivel adecvat de protecție a lucrătorilor detașați în alte sectoare. Obligația ca toate statele membre să aplice normele în toate sectoarele economiei nu poate fi stabilită la nivel național, ci trebuie stabilită la nivelul Uniunii. Prin urmare, Comisia consideră că, în această privință, obiectivul propunerii poate fi mai bine realizat la nivelul Uniunii.

Același lucru este valabil și pentru obligația ca statele membre să aplice aceleași condiții lucrătorilor temporari transfrontalieri și lucrătorilor temporari de la nivel național.

Adunarea Națională a Republicii Bulgaria, Senatul Cehiei, Parlamentul Estoniei, Adunarea Națională a Ungariei, Seimas din Republica Lituania, Saeima din Letonia, Camera Deputaților din România și Consiliul Național al Republicii Slovace susțin că alinierea salariilor în toate statele membre ar trebui fie o consecință a dezvoltării economice ulterioare și nu a acțiunii legislative a Uniunii. În această privință, ar trebui remarcat faptul că propunerea nu are ca obiectiv alinierea salariilor la nivelul statelor membre. Propunerea oferă doar o garanție a faptului că normele obligatorii privind remunerarea din statul membru gazdă li se aplică și lucrătorilor detașați în statul membru respectiv. Mai mult decât atât, faptul că dezvoltarea economică poate duce, în timp, la o mai mare convergență a salariilor nu exclude necesitatea de a asigura - și până atunci - condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi și o protecție adecvată a lucrătorilor detașați.

4.2.2. Nivelul adecvat de acțiune

Toate avizele motivate, cu excepția celui emis de Parlamentul Danemarcei, susțin că obiectivul acțiunii ar putea fi realizat mai bine la nivel de state membre și că argumentele Comisiei privind faptul că acțiunea ar trebui realizată la nivelul Uniunii nu sunt suficiente.

Unele dintre parlamentele naționale care au prezentat avize motivate susțin că acest lucru este valabil în special pentru unele dintre normele propuse: extinderea aplicabilității contractelor colective de muncă cu caracter de obligativitate generală în afara sectorului

construcțiilor (Adunarea Națională a Bulgariei, Camera Deputaților și Senatul Cehiei) și normele privind lanțurile de subcontractare și lucrătorii temporari (Seimul și Senatul Poloniei). Adunarea Națională a Ungariei consideră că, prin introducerea conceptului de „remunerație” în locul termenului actual de „salariu minim”, propunerea nu aduce nicio valoare adăugată, din cauza unei presupuse lipse de claritate a noțiunii de remunerație.

După cum s-a reamintit la punctul 3, obiectivele propunerii sunt facilitarea funcționării corecte a pieței interne, în special facilitarea libertății de a presta servicii, și totodată garantarea unor condiții de concurență mai echitabile între prestatorii de servicii de la nivel național și cei care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier, asigurarea unui nivel adecvat de protecție pentru lucrătorii detașați, precum și garantarea clarității și a predictibilității cadrului juridic aplicabil lucrătorilor detașați. Comisia consideră că aceste obiective sunt interdependente și pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii. Dacă statele membre ar acționa în mod unilateral, la nivel de stat, în privința modificărilor specifice propuse de proiectul de act legislativ, acțiunea lor ar putea conduce la o fragmentare a pieței interne în ceea ce privește libertatea de a presta servicii.

Prin adoptarea Directivei din 1996 și, din nou, în 2014, prin adoptarea Directivei privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE, legiuitorul Uniunii a decis deja că facilitarea libertății de a presta servicii și totodată asigurarea unor condiții de concurență mai echitabile între prestatorii de servicii de la nivel național și cei care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier, precum și garantarea unei protecții adecvate a lucrătorilor detașați se realizează mai bine la nivelul Uniunii. S-a instituit astfel un cadru de reglementare pentru detașarea lucrătorilor la nivelul Uniunii, ținându-se seama de caracterul transfrontalier inerent detașării lucrătorilor și de faptul că, dacă statele membre ar acționa în mod unilateral, la nivel de stat, acțiunea lor ar putea conduce la o fragmentare a pieței interne în ceea ce privește libertatea de a presta servicii.

Prin propunerea sa, Comisia facilitează exercitarea drepturilor consacrate la articolul 57 din TFUE, conform căruia orice persoană care prestează un serviciu poate, în vederea executării prestației, să își desfășoare temporar activitatea în statul membru în care prestează serviciul, în aceleași condiții care sunt impuse de statul respectiv propriilor resortisanți.

Acțiunea individuală a statelor membre nu ar putea conduce nici la realizarea unui alt obiectiv important al măsurilor, și anume asigurarea unei consecvențe juridice la nivelul întregii piețe interne și a clarității cadrului juridic aplicabil lucrătorilor detașați, întrucât protecția oferită acestora ar varia în funcție de abordarea statului membru gazdă. Într-adevăr, din cauza faptului că nu există o armonizare suficientă a cadrului juridic la nivelul Uniunii, nici lucrătorii, nici întreprinderile și nici agențiile de muncă temporară nu își cunosc drepturile.

Din motivele menționate anterior, Comisia consideră că obiectivele propunerii sale pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii.

4.2.3. Lipsa de recunoaștere expresă a competențelor statelor membre

Pentru Parlamentul Danemarcei, preocuparea legată de subsidiaritate se datorează faptului că propunerea, spre deosebire de Directiva 96/71/CE, nu ar face referire în mod explicit la competența statelor membre în ceea ce privește definiția remunerației și termenii și condițiile de încadrare în muncă.

Cu toate acestea, propunerea Comisiei respectă pe deplin și neechivoc competența statelor membre de a stabili remunerația, precum și alți termeni și condiții de încadrare în muncă, în conformitate cu legislația și practicile lor naționale, și afirmă acest lucru în mod explicit. Considerentul 12 confirmă faptul că *„este de competența statelor membre să stabilească norme privind salarizarea, în conformitate cu legislația și cu practicile naționale”*. În plus, în textul propus de modificare a articolului 3 alineatul (1), la primul paragraf, se arată în mod clar că termenii și condițiile de încadrare în muncă ce trebuie aplicate lucrătorilor detașați sunt cele prevăzute de legislație sau de contractele colective de muncă universal aplicabile în statul membru în care se desfășoară activitatea. Potrivit definiției din propunerea de modificare, remunerația se referă la *„toate elementele remunerației care sunt obligatorii conform legislației naționale, actelor cu putere de lege și actelor administrative, convențiilor colective sau sentințelor arbitrale care au fost declarate de aplicare generală și/sau, în absența unui sistem de declarare a convențiilor colective sau a sentințelor arbitrale ca fiind cu aplicare generală, conform altor convenții colective sau sentințe arbitrale în sensul alineatului (8) al doilea paragraf, în statul membru pe teritoriul căruia este detașat lucrătorul”*.

Prin urmare, propunerea nu reglementează remunerația, și nici nu definește noțiunea de remunerație sau elementele constitutive ale remunerației la nivelul Uniunii, ci doar prevede că normele obligatorii privind remunerarea, astfel cum au fost stabilite de statele membre, ar trebui să se aplice în mod nediscriminatoriu prestatorilor de servicii de la nivel național și celor care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier, precum și lucrătorilor locali și celor detașați.

Parlamentul Danemarcei susține, de asemenea, că propunerea ridică îndoieli cu privire la competența statelor membre de a stabili termenii și condițiile care se aplică lucrătorilor temporari. Parlamentul Danemarcei nu contestă posibilitatea Uniunii de a acționa în această privință, nici faptul că opțiunea prevăzută în prezent în directiva din 1996 devine obligație în cadrul propunerii. În opinia Parlamentului Danemarcei, elementul care ar putea submina competența națională este abordarea care constă în a face o trimitere expresă la articolul 5 din Directiva 2008/104/CE.

Pentru a facilita prestarea de servicii la nivel transfrontalier de către agențiile de muncă temporară și pentru a asigura totodată condiții de concurență echitabile și un nivel adecvat de protecție a lucrătorilor temporari, este adecvat să se prevadă că lucrătorilor temporari transfrontalieri trebuie să li se acorde aceleași drepturi, prevăzute în Directiva 2008/104/CE pentru lucrătorii temporari naționali. Acest principiu nu aduce atingere competenței fiecărui stat membru de a stabili drepturile respective.

4.2.4. Lipsa justificării

Potrivit opiniei mai multor parlamente naționale, Comisia nu a respectat cerința articolului 5 din Protocolul nr. 2 la tratat¹³, care prevede că proiectele de acte legislative trebuie să fie motivate în raport cu principiile subsidiarității și proporționalității, întrucât justificarea din expunerea de motive a propunerii este prea succintă.

¹³ Articolul 5 din Protocolul nr. 2 prevede că *„proiectele de acte legislative se motivează în raport cu principiile subsidiarității și proporționalității. Orice proiect de act legislativ ar trebui să cuprindă o fișă detaliată care să permită evaluarea conformității cu principiile subsidiarității și proporționalității. Fișa menționată anterior ar trebui să cuprindă elemente care să permită evaluarea impactului financiar al proiectului în cauză și, în cazul unei directive, evaluarea implicațiilor acesteia asupra reglementărilor care urmează să fie puse în aplicare de statele membre, inclusiv asupra legislației regionale, după caz”*.

Acest aspect a fost evidențiat de Adunarea Națională a Bulgariei, de Camera Deputaților din Cehia, de Senatul Cehiei, de Parlamentul Croației, de Adunarea Națională a Ungariei, de Saeima din Letonia, de Seimul Poloniei, de Senatul României și de Consiliul Național al Republicii Slovace.

În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție¹⁴, obligația în temeiul articolului 296 al doilea paragraf din TFUE privind prezentarea motivelor care stau la baza actelor legislative presupune că măsurile în cauză ar trebui să conțină o declarație privind motivele care au determinat instituția să adopte actele respective, astfel încât Curtea să își poată exercita controlul, iar statele membre și resortisanții vizați să poată cunoaște condițiile în care instituțiile Uniunii au aplicat tratatul. În aceeași hotărâre, Curtea a acceptat o motivare implicită și destul de limitată ca fiind suficientă pentru a justifica conformitatea cu principiul subsidiarității. Într-o hotărâre mai recentă, Curtea a evidențiat faptul că respectarea obligației de motivare în ceea ce privește respectarea principiului subsidiarității trebuie să fie evaluată nu numai în raport cu textul actului contestat, ci și în raport cu contextul și cu circumstanțele fiecărui caz în parte¹⁵. Curtea analizează, în special, dacă propunerea Comisiei și evaluarea impactului acesteia includ suficiente informații din care să reiasă în mod clar și neechivoc avantajele luării de măsuri la nivelul Uniunii, mai degrabă decât la nivelul statelor membre¹⁶.

În cazul de față, în ceea ce privește subsidiaritatea, în expunerea de motive se afirma că „modificarea directivei în vigoare nu poate avea loc decât prin adoptarea unei noi directive.” Deși această afirmație este succintă, ea este completată de considerentele proiectului de directivă și de raportul privind evaluarea impactului care o însoțește.

Considerentele proiectului de directivă clarifică motivele pentru care acțiunea la nivelul Uniunii este necesară în vederea îmbunătățirii, în anumite privințe, a cadrului de reglementare al Uniunii privind detașarea lucrătorilor.

După cum s-a afirmat deja mai sus, considerentul 12 clarifică faptul că „este de competența statelor membre să stabilească norme privind salarizarea, în conformitate cu legislația și cu practicile naționale”.

Mai mult decât atât, raportul privind evaluarea impactului, care însoțește propunerea, oferă o evaluare mai detaliată a respectării principiilor subsidiarității și proporționalității de către propunere¹⁷.

¹⁴ Cauza C-233/94, *Germania / Parlament și Consiliu*, EU:C:1997:231, punctul 25.

¹⁵ Cauza C-547/14, *Philip Morris*, EU:C:2016:325, punctul 225. A se vedea, de asemenea, hotărârea în cauza *Estonia / Parlament și Consiliu*, C 508/13, EU:C:2015:403, punctul 61.

¹⁶ Cauza C-547/14, *Philip Morris*, EU:C:2016:325, punctul 226.

¹⁷ La punctul 2.6 din raport se afirmă următoarele: „Un cadru de reglementare pentru detașarea lucrătorilor între statele membre poate fi stabilit numai la nivelul UE. El urmărește să faciliteze prestarea de servicii la nivel transfrontalier prin detașarea lucrătorilor, îmbunătățind claritatea și transparența normelor privind piața forței de muncă aplicabile în statul sau statele membre gazdă ale lucrătorilor detașați; să asigure condiții de concurență echitabile pentru concurența în domeniul prestării de servicii dintre întreprinderile care detașează lucrători și întreprinderile locale din statul membru gazdă, garantând totodată că lucrătorii detașați beneficiază de un nivel adecvat de protecție în perioada în care își desfășoară activitatea în statul membru gazdă. Acțiunea UE sub forma unei directive este cel mai sigur mod de a încuraja libertatea de a presta servicii la nivel transfrontalier, în temeiul articolului 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În prezent, directiva prevede un cadru de reglementare uniform la nivelul UE care stabilește un nucleu de norme de protecție în statul membru gazdă care trebuie aplicate în cazul lucrătorilor detașați, indiferent de

Comisia consideră că aceste informații sunt suficiente pentru a permite atât legiuitorului Uniunii, cât și parlamentelor naționale să decidă dacă proiectul de act legislativ în cauză respectă principiul subsidiarității.

5. CONCLUZIE

Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că propunerea sa din 8 martie 2016 privind o revizuire specifică a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor respectă principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 alineatul (3) din TFUE și că nu este necesară retragerea sau modificarea propunerii respective. Prin urmare, Comisia își menține propunerea.

Comisia își va continua dialogul politic cu toate parlamentele naționale cu privire la alte argumente decât cele referitoare la respectarea principiului subsidiarității și este pregătită să inițieze discuții în legătură cu aceste preocupări cu Parlamentul European și cu Consiliul, în vederea adoptării directivei propuse.

conținutul lor. Prin urmare, respectând pe deplin principiul subsidiarității, statele membre și partenerii sociali de la nivelul corespunzător rămân responsabili pentru stabilirea legislației din domeniul muncii, pentru organizarea sistemelor de stabilire a salariilor și pentru determinarea nivelului remunerațiilor și a elementelor sale constitutive, în conformitate cu legislațiile și practicile naționale. Inițiativa avută în vedere nu modifică această abordare. Astfel, ea respectă principiile subsidiarității și proporționalității și nu aduce atingere competenței autorităților naționale și a partenerilor sociali”.